

UNESCO Recommendation concerning the most Effective Means of
Rendering Museums Accessible to Everyone, 14 December 1960

ข้อเสนอแนะขององค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ
เกี่ยวกับวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด
ในการทำให้ทุกๆ คนเข้าถึงพิพิธภัณฑ์สถานได้โดยทั่วถึง

แปลโดย

อาจารย์เพ็ญพรรณ เจริญพร

ข้อเสนอแนะนี้มีการรับรองในการประชุมสามัญของยูเนสโก ครั้งที่ 11
ณ กรุงปารีส เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2503

ยูเนสโกเล็งเห็นว่า ในกฎบัตรขององค์การได้ระบุหน้าที่ประการหนึ่ง
คือ การกระตุ้นให้เกิดการศึกษาอย่างกว้างขวางและทั่วถึง รวมทั้งการเผยแพร่
วัฒนธรรม และส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประชาชน ซึ่งจะดำเนินการได้ด้วย
การให้ความร่วมมือกับสถาบันเพื่อขยายแนวคิดที่ว่าทุกคนมีโอกาสเสมอ ภาค
ทางการศึกษา โดยไม่แยกเผ่าพันธุ์ เพศ และไม่เลือกว่าคนเหล่านั้นจะมีความ
แตกต่างทางเศรษฐกิจ หรือสังคม นอกจากนี้ยูเนสโกยังส่งเสริมแนวคิด
ที่จะดำรง พัฒนา และเผยแพร่ความรู้ต่างๆ อีกด้วย

ยูเนสโกได้เล็งเห็นด้วยว่า การจะดำเนินการ ให้บรรลุวัตถุประสงค์
ข้างต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยผู้ชำนาญการเฉพาะด้าน

นอกจากนี้ ยูเนสโกยังเล็งเห็นว่า พิพิธภัณฑ์สถานทุกประเภท เป็น
แหล่งการเรียนรู้ และแหล่งที่ให้ความเพลิดเพลินแก่ประชาชน

และเล็งเห็นด้วยว่า การที่พิพิธภัณฑ์สถานอนุรักษผลงานทางด้านศิลปะและวิทยาศาสตร์ และนำเสนอผลงานด้านดังกล่าวนี้สู่สาธารณชน เป็นการช่วยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมหลายหลากสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง และเป็น การส่งเสริมความเข้าใจอันดีงามระหว่างประเทศอีกด้วย

ด้วยเหตุผลข้างต้นนี้ จึงควรพยายามทุกวิถีทางที่จะกระตุ้นประชากรทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประชากรในวัยทำงาน ให้ได้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถาน

ความก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมของโลก ทำให้ประชากรมีเวลาว่างมากขึ้น และเวลาว่างเหล่านั้นควรใช้ไปในทางที่เกิดประโยชน์ และควรใช้เวลาว่างนั้นเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวัฒนธรรมของปวงชน

ยูเนสโกตระหนักถึงข้อแม้และความต้องการอย่างใหม่ของสังคม ซึ่งพิพิธภัณฑ์สถานจะต้องให้ความสนใจ เพื่อให้ประชาชนในสังคมได้มีโอกาสเรียนรู้ต่อไปจนตลอดชีวิต และเพื่อสนองตอบความต้องการทางวัฒนธรรมของกลุ่มประชากรวัยทำงานเหล่านั้น

ข้อเสนอแนะฉบับนี้ ได้นำเสนอต่อที่ประชุมในหัวข้อที่ 17.4.1 ในวาระการประชุม และที่ประชุมตกลงในวาระที่ 10 รับข้อเสนอไว้เป็นข้อกำหนดระดับนานาชาติในรูปแบบของข้อเสนอแนะแก่บรรดาประเทศสมาชิก

ข้อเสนอแนะนี้ได้มีการรับรองในที่ประชุมในวันที่ 14 ธันวาคม 2503

ที่ประชุมสามัญ แนะนำว่า ประเทศสมาชิกควรจะได้รับข้อเสนอแนะนี้ไปปรับใช้ ซึ่งอาจออกเป็นกฎระเบียบ หรือโดยวิธีอื่นใดที่จะได้ผลในดินแดน

ประเทศนั้นๆ ตามหลักการและวิธีการที่ปรากฏในข้อเสนอแนะ

ที่ประชุมสามัญแนะนำว่า ประเทศสมาชิกควรจะเสนอข้อเสนอแนะนี้ต่อผู้มีอำนาจและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์สถานและผู้มีอำนาจรับผิดชอบพิพิธภัณฑ์สถานในประเทศของตนให้ได้รับทราบ

ที่ประชุมแนะนำว่า ประเทศสมาชิกควรรายงานการดำเนินการที่ก่อให้เกิดผลตามข้อเสนอแนะนี้ให้ที่ประชุมทราบ ตามระยะเวลาและวิธีการซึ่งที่ประชุมจะกำหนด

I คำจำกัดความ

1. ตามวัตถุประสงค์ของข้อเสนอแนะนี้ คำว่าพิพิธภัณฑ์สถานหมายถึงสถาบันที่จัดตั้งขึ้นอย่างถาวรและบริหารโดยมีความสนใจพื้นฐานเพื่อวัตถุประสงค์ด้านการอนุรักษ์ การศึกษาค้นคว้า การพัฒนาด้วยวิธีการต่างๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีวัตถุประสงค์ในการจัดแสดงสู่สาธารณชน เพื่อความเพลิดเพลิน และเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับวัตถุสะสมและตัวอย่างผลผลิตที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม ซึ่งรวมถึงวัตถุที่มีคุณค่าทางศิลปะทางประวัติศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสวนพฤกษศาสตร์ สวนสัตว์ สวนสัตว์น้ำ

II กฎเกณฑ์ทั่วไป

2. ประเทศสมาชิก ควรดำเนินการทุกขั้นตอนที่เหมาะสม เพื่อให้พิพิธภัณฑ์สถานในอาณาเขตของตนสามารถจะเปิดให้ทุกคนเข้าถึงได้ทั่วถึงโดยไม่เลือกฐานะ ทั้งฐานะทางเศรษฐกิจหรือฐานะสังคม

3. และด้วยเหตุนี้ จึงควรสนใจที่จะเลือกมาตรการมาประยุกต์ใช้กับพิพิธภัณฑ์สถานที่มีการบริหารแตกต่างกันออกไปในประเทศนั้นๆ ซึ่งต่าง

กันตามผู้เป็นเจ้าของ หรือตามการบริหารของ พิพิธภัณฑ์สถาน เช่น พิพิธภัณฑ์สถานที่บริหารโดยรัฐ หรือรัฐเป็นเจ้าของ พิพิธภัณฑ์สถานที่ได้รับ การสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐเป็นประจำ หรือเป็นครั้งคราว พิพิธภัณฑ์สถานซึ่งรัฐมีส่วนร่วม ในการจัดการด้านวิชาการ ด้านเทคนิค และด้านการ บริหาร

III วัตถุประสงค์แสดงอยู่ในพิพิธภัณฑ์สถาน และการเข้าชมพิพิธภัณฑ์สถาน

4. วัตถุประสงค์ ควรนำมาจัดแสดงเพื่อให้ ประชาชนทุกประเภทได้ชื่นชม ในรูปแบบการนำ เสนอที่ชัดเจน โดยจัดทำป้ายอย่างเป็นระบบ ซึ่งให้ ข้อมูลที่ถูกต้อง โดยการจัดพิมพ์หนังสือนำชม หรือ แผ่นพับสำหรับผู้ชม ซึ่งให้ข้อมูลที่ผู้ชมต้องการ และโดยการจัดนำชมอย่างสม่ำเสมอ และมีการ ปรับการนำชมให้เหมาะสมสำหรับผู้ชมกลุ่มต่างๆ ผู้นำชมควรจะเป็นบุคคลที่เหมาะสม ซึ่งแต่งตั้งโดย ตัวแทนขององค์กรที่จะกล่าวถึงในย่อหน้าที่ 16 ของ ข้อเสนอแนะนี้ หรืออาจใช้อุปกรณ์ช่วยนำชม เช่น การอัดเสียงนำชมลงในเทป

5. พิพิธภัณฑ์สถานควรจะต้องเปิดทำการทุกวัน ตามเวลาที่เหมาะสมและสะดวกแก่บุคคลทุกประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรจะต้องเปิดทำการในช่วงเวลา ว่างของผู้ทำงาน พิพิธภัณฑ์สถานควรมีบุคลากร ระดับหัวหน้างานมากเพียงพอที่จะให้มีการ สับเปลี่ยนกันหยุดงานได้ โดยที่พิพิธภัณฑ์สถาน ยังคงเปิดทำการได้ตลอดทุกวันโดยไม่มีวันหยุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อแม้และวัฒนธรรมของแต่ละ ที่ท้องถิ่น รวมทั้งการเปิดทำการทุกเย็นหลังเลิกงาน ซึ่งต้องมีอุปกรณ์ด้านแสงและเครื่องทำความร้อน ฯลฯ อย่างเพียงพอ (สำหรับประเทศในเขตร้อน ใน ประเทศไทยหรือประเทศในเขตร้อนอื่นๆ น่าจะมี

เครื่องปรับอากาศ พัดลม หรือระบบระบายอากาศ ที่ดี - ผู้แปล)

6. พิพิธภัณฑ์สถานควรจะเข้าชมได้โดยง่าย และควรทำให้ดึงดูดผู้คนที่มาที่สุดเท่าที่จะทำได้ด้วย สิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ชมโดยจัดให้บริการต่างๆ เช่น สถานที่นั่งพัก ร้านอาหาร ร้านกาแฟ และอื่นๆ ในบริเวณพิพิธภัณฑ์สถาน (ในสวน บนลาน ในชั้น ได้ดินที่เหมาะสม ฯลฯ) หรือในบริเวณที่ติดกับ พิพิธภัณฑ์สถาน ซึ่งการให้ความสะดวกดังกล่าวนี้ จะต้องมึลักษณะและรูปแบบที่จะไม่เป็นการรบกวน การเข้าชมวัตถุ

7. พิพิธภัณฑ์สถานควรเปิดให้ชมโดยไม่ เก็บค่าเข้าชม ในกรณีที่มีการเก็บค่าเข้าชมแม้จะเก็บ เพียงเล็กน้อย ก็ควรจะมีย่าน้อย 1 วันต่อสัปดาห์ ที่ไม่เก็บค่าเข้าชม หรือมีวันที่ไม่เก็บค่าเข้าชม เท่าเทียมกันกับ 1 วันต่อสัปดาห์ (เช่นใน 1 ปี มีวัน ไม่เก็บค่าเข้าชม 52 วัน ซึ่งจะเป็นวันใดก็ได้ตามแต่ พิพิธภัณฑ์สถานจะกำหนด ตัวอย่างเช่นในประเทศไทยอาจเปิดให้เข้าชมโดยไม่เก็บค่าเข้าชมในช่วง สัปดาห์อนุรักษ์มรดกไทย และในโอกาสพิเศษอื่นๆ - ผู้แปล)

8. ในกรณีที่มีการเก็บค่าเข้าชม ควรมีการ ยกเว้นสำหรับกลุ่มบุคคลที่มีรายได้ต่ำ และสำหรับ ครอบครัวขนาดใหญ่ ในประเทศซึ่งมีการจัดกลุ่ม บุคคลเหล่านี้ไว้อย่างเป็นทางการ

9. ควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้มีการเข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานอย่าง สม่ำเสมอ เช่นผู้ที่ เป็นสมาชิกวารสารในระยะเวลา หนึ่ง (เช่น บอกรับวารสารเป็นเวลา 2 ปี - ผู้แปล) อาจได้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือ กลุ่มพิพิธภัณฑ์สถานในระหว่างช่วงระยะเวลาหนึ่ง ตามแต่จะกำหนด

10. การขอเข้าชมเป็นหมู่คณะ ไม่ควรเก็บค่าเข้าชม เช่นสำหรับกลุ่มนักเรียนนักศึกษา หรือประชาชนที่เข้าชมโดยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หรือกิจกรรมวัฒนธรรมและสำหรับสมาชิกพิพิธภัณฑ์สถานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องดังระบุในย่อหน้า 17 ของข้อเสนอแนะนี้

IV การประชาสัมพันธ์สำหรับพิพิธภัณฑ์สถาน

11. ประเทศสมาชิกควรดำเนินการทุกวิถีในอำนาจของตนเพื่อที่จะกระตุ้นการเพิ่มจำนวนผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานและผู้เข้าชมนิทรรศการที่จัดไว้ในพิพิธภัณฑ์สถาน ทั้งนี้โดยดำเนินการผ่านผู้รับผิดชอบในท้องถิ่น หรือผ่านองค์กรวัฒนธรรมหรือองค์กรที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยว และโดยเนื้อหาของการศึกษาระดับชาติ (เช่นกำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษา - ผู้แปล) และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

12. (ก) ประเทศสมาชิกควรกระตุ้นตัวแทนการท่องเที่ยวระดับชาติ หรือระดับภูมิภาค เพื่อให้ถือว่าการเพิ่มจำนวนผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานเป็นวัตถุประสงค์หลักอย่างหนึ่ง และเพื่อให้จัดกิจกรรมส่วนหนึ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นี้

(ข) พิพิธภัณฑ์สถานควรได้รับเชิญให้เข้าร่วมกิจกรรมกับตัวแทนการท่องเที่ยว และให้เข้าร่วมมือกับตัวแทนท่องเที่ยวตามขีดความสามารถของพิพิธภัณฑ์สถาน และตามบทบาททางสังคมและวัฒนธรรมของพิพิธภัณฑ์สถานนั้นๆ

V สถานที่และบทบาทของพิพิธภัณฑ์สถานในชุมชน

13. พิพิธภัณฑ์สถานควรให้บริการในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของภูมิปัญญา และเป็นศูนย์กลาง

ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่พิพิธภัณฑ์สถานตั้งอยู่ และควรมีส่วนในวิถีชีวิตทางด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของชุมชนนั้น และในทางกลับกัน ชุมชนก็ควรมีโอกาสร่วมในกิจกรรมและในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์สถานด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพิพิธภัณฑ์สถานซึ่งตั้งอยู่ในเมืองขนาดเล็ก หรือในหมู่บ้านซึ่งจะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อชุมชนมากกว่าพิพิธภัณฑ์สถานขนาดใหญ่

14. ควรมีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมอย่างใกล้ชิดระหว่างพิพิธภัณฑ์สถานและกลุ่มคนต่างๆในชุมชน เช่นองค์กรวิชาชีพ หอการค้า และองค์กรทางธุรกิจและอุตสาหกรรมเพื่อบริการสังคม

15. ควรมีการสถาปนาหรือพัฒนาความร่วมมือกันระหว่างพิพิธภัณฑ์สถานและสถานีวิทยุและโทรทัศน์ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของทั้งผู้ใหญ่และนักเรียนให้ได้ใช้ประโยชน์จากวัตถุจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์สถานโดยมีการให้ความรู้ล่วงหน้าในวิธีการเข้าชมเพื่อรักษาความปลอดภัยสูงสุด

16. ควรตระหนักและกระตุ้นให้พิพิธภัณฑ์สถานได้มีส่วนช่วยเหลือโรงเรียนและการศึกษาผู้ใหญ่ และขั้นตอนไปควรจัดระบบด้วยการก่อตั้งองค์กรที่เหมาะสมให้เป็นผู้รับผิดชอบจัดตั้งหน่วยประสานงานประจำอย่างเป็นทางการ ซึ่งจะประสานงานระหว่างผู้นำด้านการศึกษาของท้องถิ่นกับพิพิธภัณฑ์สถานที่มีความสนใจในกิจกรรมของโรงเรียนเป็นพิเศษ ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับธรรมชาติของพิพิธภัณฑ์ คือ (collection หมายถึงวัตถุสะสม - ผู้แปล) นั้นๆ ความร่วมมือนี้อาจดำเนินการตามรูปแบบต่อไปนี้

(ก) พิพิธภัณฑ์สถานแต่ละแห่ง อาจมีเจ้าหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา เพื่อจัดให้พิพิธภัณฑ์สถานเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ทั้งนี้โดยมีภัณฑารักษ์เป็นผู้ให้คำแนะนำ

(ข) พิพิธภัณฑ์สถานอาจจัดตั้งฝ่ายการศึกษา ซึ่งจะขอให้ครูมาร่วมดำเนินการด้วยก็ได้

(ค) อาจจัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภัณฑารักษ์กับครูในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับจังหวัด เพื่อให้มีการใช้พิพิธภัณฑ์สถานเพื่อการศึกษา

(ง) มาตรการอื่นๆ ซึ่งจะประสานความต้องการทางการศึกษากับทรัพยากรต่างๆ ของพิพิธภัณฑ์สถาน

17. ประเทศสมาชิกควรส่งเสริม (โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยการออกกฎระเบียบ) การก่อตั้งและพัฒนาองค์การเพื่อนพิพิธภัณฑ์สถาน หรือองค์กรที่คล้ายคลึงกันนั้นที่สามารถจะให้ความสนับสนุนทั้งด้านกำลังใจและด้านวัตถุแก่พิพิธภัณฑ์

สถาน องค์การเหล่านี้ควรจะได้รับมอบอำนาจ และมีอภิสิทธิ์ที่ต้องการ เพื่อการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์

18. ประเทศสมาชิกควรส่งเสริมการพัฒนาชมรมพิพิธภัณฑ์สถาน เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหลากหลายของพิพิธภัณฑ์สถาน

ข้อความข้างต้นคือข้อเสนอแนะซึ่งผ่านการรับรองของที่ประชุมสามัญองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ในการประชุมครั้งที่ 11 ณ กรุงปารีส ซึ่งปิดประชุมเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2503

ลงนามรับรองเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2503 โดยประธานการประชุมสามัญและเลขาธิการยูเนสโก

